

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

**MAGNETOGRAM
NOVINARSKÉ KONFERENCE
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
O POSLEDICAH HUDEGA NEURJA V VEČ DELIH DRŽAVE**

Letuš, 20. september 2007

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Prav lep pozdrav vsem skupaj, hkrati opravičilo na začetku za zamudo. V teh okoliščinah se čas ne da vedno zelo natančno planirati.

Na začetku bi vas želel obvestiti, da je Vlada Republike Slovenije danes ponovno razpravljala o posledicah ujme, ki je prizadela Slovenijo v torek. Dodatno je k sklepom, ki jih je sprejela že včeraj na izredni seji na Gorenjskem, sprejela še dodatne ukrepe. Seznanila se je s prvimi neuradnimi ocenami škode in ugotovila, da bo škoda, ki je bila povzročena v tem neurju, v vsakem primeru presešla 0,3 promila BDP. Zato menim, da je potrebno aktivirati 11. člen zakona o odpravi posledic naravnih nesreč - ta predvideva različne ukrepe, ki so tako možni. Vlada je danes te ukrepe sprejela. Še preden jih naštejemo, pa naj povem, da vse kaže, da bo celotna škoda tega neurja, ko bodo zbrani vsi podatki, verjetno presešla vsoto 200 milijonov evrov. To je bistveno, bistveno več kot pa tista meja, ki jo določa zakon o odpravi naravnih nesreč za ukrepanje. Nobenega dvoma ni, da so ti ukrepi potrebni in da so sklepi v tej smeri možni tudi preden je dana celovita ocena škode.

Če nekoliko bolj pojasnim oceno prvega dela škode; številke so največje pri poškodbi infrastrukture in vodotokov, pa seveda tudi stanovanjskih in javnih objektov. Ni še okvirnih podatkov za oceno škode na električnem in telekomunikacijskem omrežju. Prav tako v tem trenutku ni možno oceniti škode, ki bo nastala zaradi izpada dohodkov v podjetjih, ki so bila v ujmi tako ali drugače prizadeta. V skladu z zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč, ki smo ga aktivirali, vlada poziva vse občinske komisije na občinah, ki jih je prizadelo neurje, da čim prej ocenijo škodo. To je namreč prvi pogoj za začetek postopkov za povračilo. Potem, ko bomo dobili to oceno škode, jo bo verificirala državna komisija. Tudi na državno komisijo smo naslovili apel, da to naredi takoj, v realnem času. Na podlagi te ocene mora ministrstvo za okolje in prostor v čim krajšem času predlagati vladi v sprejem program za odpravo posledic. Glede na to, da bo po logiki stvari - pa tudi zaradi obsega škode in težje dostopnosti nekaterih krajev, ki so bili prizadeti - ocenjevanje trajalo dalj časa, smo naročili ministrstvu za okolje in prostor, da nemudoma - se pravi brez čakanja na te ocene - pripravi začasni program odprave posledic naravne nesreče, ki ga bomo dopolnjevali vse do končne ocene.

Vlada je naročila vsem ministrstvom, da v okviru svojih pristojnosti pomagajo prizadetim in sicer s prerazporeditvijo sredstev v okviru različnih postavk svojih proračunov in da odpravi posledic neurja namenijo absolutno prioriteto. Gre predvsem za ministrstvo za šolstvo, ministrstvo za zdravje, kulturo, pa tudi drugi resorji jim bodo z razporeditvijo pomagali.

Vlada Republike Slovenije je tudi sklenila, da bo v skladu z Evropsko pogodbo prijavila Evropski komisiji državno pomoč za podjetja, ki so utrpela škodo. Evropska pogodba namreč predvideva tak instrument v

primeru, ko so izpolnjeni določeni pogoji. Vlada je danes ocenila, da so ti pogoji izpolnjeni in da lahko Slovenija - prvič odkar je članica Evropske unije - poseže tudi po zaprosilu za to izjemo. Hkrati bo ministrstvo za gospodarstvo v okviru možnosti, ki obstajajo - brez izrecnega soglasja Evropske komisije - pripravilo predlog uredbe za dodelitev sredstev po pravilu »de minimis«, ki določa članicam Evropske unije, da v primeru, ko so nekatere gospodarske družbe prizadete zaradi višje sile, brez zaprosila za soglasje Evropske komisije, takoj pomagajo z določenimi sredstvi. Vendar je ta pomoč možna samo enkrat na tri leta in je omejena na 200.000 evrov. Prednost te pomoči pa je, da ni treba čakati na soglasje Evropske komisije.

Glede na ocene škode, ki bo presegla 200.000 evrov, Slovenija izpolnjuje tudi pogoj za zaprosilo za sredstva iz evropskega solidarnostnega sklada. Osnovni pogoj, da je država upravičena do teh sredstev, je ugotovitev, da škoda naravne nesreče presega 0,6 % letnega prihodka države. Glede na to oceno, ki sem jo podal na začetku, bo na žalost očitno ta škoda, ki smo jo utrpeli v tej ujmi, presegla to vsoto. To pomeni, da Slovenija izpolnjuje pogoj za to, da zaprosi za sredstva iz evropskega solidarnostnega sklada. Vladna služba za regionalni razvoj, ki sodeluje s pristojnim direktoratom Evropske komisije, bo pripravila vse ustrezno za to prošnjo.

Vlada je tudi razpravljala o tem kako najbolj učinkovito pomagati posameznikom, družinam, kmetijam, ki so bili prizadeti v tej ujmi. Teh primerov je na tisoče. Ugotovili smo, da je del pomoči možno nuditi tudi tako, da se posameznike ali oprosti ali se jim odloži plačilo davščin in prispevkov. Davčna zakonodaja to omogoča. Ministrstvo za finance in davčna uprava pa sta zadolžena za pripravo ustreznih izvedbenih aktov. Odlog davkov ali, v izjemnih primerih, tudi oprostitev davkov - odlog do 24 mesecev ali trajna oprostitev – je možna tudi za gospodarske subjekte v primeru, da škoda, ki je bila povzročena, resno ogroža njihovo dejavnost.

Na predlog ministrstva za notranje zadeve je vlada tudi sklenila, da v skladu z zakonom o taksah, vse tiste, ki so v teh neurjih izgubili osebne ali druge dokumente in bodo prišli iskat nove, oprosti plačljive takse. Kot je bilo že sporočeno je vlada na številne predloge jutrišnji dan razglasila tudi za dan žalovanja. Ob tem vlada poziva, da to ni samo dan žalovanja in dan sočutja s svojci tistih, ki so izgubili življenja v tej ujmi, ampak da je to tudi dan solidarnosti. Veseli smo številnih pozitivnih odzivov organizatorjev različnih prireditelj, ki so bile bodisi odpovedane – sredstva, ki so bila za to namenjena, pa so bila nakazana na račune humanitarnih organizacij za pomoč prizadetim v tej ujmi – ali pa so organizatorji spremenili ali prilagodili namen prireditelj in del sredstev, ki bodo zbrana na teh prireditvah, namenjajo tudi za odpravo posledic te ujme oziroma posredno pomoč prizadetim, predvsem preko računov humanitarnih organizacij.

Toliko na kratko. Naj povem, da smo si danes popoldan s kolegoma, ministrom za obrambo in ministrom za promet, podrobneje ogledali predvsem uničene in poškodovane komunikacije. Ugotovitve kažejo, da bo za odprtje nekaterih prometnic potrebno dalj časa, da bo ponekod potrebno iskatčasne rešitve, hkrati pa pristopiti k projektom in načrtovanjem prometnic po novih trasah, ker se je ponekod v tej zadnji nesreči oziroma ujmi samo ponovilo, kar se je dogajalo že nekaj let prej. Se pravi, prometnice, ki so bile sanirane pred nekaj leti, so sedaj ponovno poškodovane. Nima smisla iti v prvi pogled cenejše saniranje na obstoječih trasah - dajmo iskati boljše rešitve. Tekom današnjega dne je bilo sprejetih več takšnih odločitev.

Drugače pa v poročilih, ki smo jih tudi preučili, s strani štaba za Civilno zaščito in služb pristojnih resorjev, ki se intenzivno ukvarjajo z odpravo teh posledic, lahko rečemo, da se počasi - tudi na najbolj prizadetih območjih - vzpostavljajo normalni pogoji za življenje. Do konca današnjega dne praktično ne bo nobenega zaselka več, ki bi bil brez električne energije oziroma komunikacij - bo še nekaj individualnih hiš. Zaradi očiščenja prometnic z drugih strani je možen dostop tudi v Davčo, ki je zaradi poškodovane ceste s smeri Železnikov bila najbolj ogrožena oziroma odrezana od sveta.

Angažiranih je, vse skupaj, veliko reševalcev, vojakov, policistov. Do izraza je prišla tudi medsosedska solidarnostna pomoč. Slovenija je dokazala tistim, ki so bili v tej ujmi prizadeti, da niso sami. Je pa situacija še posebej v Železnikih in okolici, kjer je bila ta ujma najbolj uničevalna, težka in bo trajalo nekaj časa, da se stanje popravi. Vendar pa je, tudi glede na pretekle izkušnje, v tem trenutku najpomembnejše, da ti ukrepi, ki jih sprejemamo, delujejo v realnem času, da pomoč prihaja pravočasno. Zato še enkrat apeliram na vse, ki želijo in so pripravljeni pomagati tudi s finančnimi sredstvi, da to storijo čim prej - še posebej zaradi tega, ker je mnogo družin brez osnovnih virov. Mnogi ne morejo niti do šole, niti do službe, in ta prva pomoč je tudi v psihološkem smislu najpomembnejša. Za sanacijo objektov, prometnic, itn. bo pomoč seveda zagotovljena. Vendar pa ta neposredna pomoč do ljudi v tem primeru, v teh prvih dneh, prvih trenutkih, najbolj učinkovito poteka preko humanitarnih organizacij in ustreznih občinskih institucij, ki so se vzpostavile.